

ראשית

אני בן מטולה. מטולה שלי היא מושבה קטנה במרומי הגליל העליון ובנה שתי שורות בתים ברחוב אחד.

מושבה המשקיפה על סביבותיה: על שלוחות הרי הלבנון, על החרמון הלבן, על מרחבי עמק החולה, הביצות ושיחי הגומא. עמק עיון ונחל התנור החוצה אותו והירד לעמק, מפלים מפלים של מים גועשים.

הנוקיסים בעמק עיון בחורף, פריחת תלtan הבר באביב. שדות הפלחה, "אדמות ההר" ו"אדמות המים". האיכרים קשי היום, הפועלים והשומרים. זה המקום בו גידلت.

תמיד חשתי עצמי בן מטולה.

את רוסיה, בה נולדתי, מהקתי מתודעתי, אף על פי שזכורים לי דברים מיילדותי.

זכורה לי העיר ילא. גראן שם כשאבא הקים בעיר זו בית ספר עברי שנקרא "חדר מתוקן". אני זכר את דירותנו בקומת השניה ובה עצים וצמחים בחביוות וכלובי ציפורים.

זכורה לי נסעה עם אבא ברכבת ליקטרינוסלב (היום דניפרו-פודולסק), עיר מגוריו של אוסישקין¹, לשיחה אליו לקרה עלייתנו ארצה. אני זכר היטב את אוסישקין עצמו, שקיבל פניו לבוש עבאיה וכפיה - "כך מתלבשים בארץ ישראל" - בדיק אוז חור מביקור הארץ.

זכורות לי ההכנות לנסעה, הפרידה מסבים וסבבות, דודים ודודות, הנסעה באונייה מאודישה בחורף וההגעה לנמל יפו.

אני זכר שירדנו מהאוניה לטירות מתנדדות עם ספנים ערבים, ואת